

עין משפט
גר מצוה

י

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

מסורת הש"ס

סג א מ"י פ"ד מהל'
קידוש החדש ה"ל מ'
סד ב מ"י סג פ"ד הלכה
ט'
פ"ה ג מ"י סג הלכה ג'
פ"ו ד מ"י סג הלכה ט'

(א) (תוספתא פ"ב, ט) (ב) (ב"ב
כ"ד, א) (ג) (ב"ב, כ"ד) (ד) (ב"ב
כ"ד, א) (ה) (ב"ב, כ"ד) (ו) (ב"ב, כ"ד)
שמואל וכו' פ"ב, ט' (ז) (ב"ב, כ"ד)
(ח) (ב"ב, כ"ד) (ט) (ב"ב, כ"ד)
(י) (תוספתא פ"ב, ט) (יא) (ב"ב, כ"ד)
(יב) (ב"ב, כ"ד) (יג) (ב"ב, כ"ד)
(יד) (ב"ב, כ"ד) (טו) (ב"ב, כ"ד)
(טז) (ב"ב, כ"ד) (יז) (ב"ב, כ"ד)
יקדשו היום כ"ד, ט"ז

תורה אור השלם

1. ארבעה יבנה לא יסף
פ"ד פ"ד הלכות על אשה
מכה רבה ונקלה אהרן
לענין דברים ג' ה'
2. וקדשתם את שנת
החמישים שנה וקראתם
דורו בארץ לכל ישיבה
ויבל הוא תהיה לכם
ושבתם איש אל אחותו
ואיש אל משפחתו
תשבו. ויקרא כ"ה י'

הגהות הב"ח

(א) נמ"א ומד אחר כנגד
שלשה שומרי הקף;
(ב) שם וחמשה על אשה
כנגד שלשה שומרי;
(ג) הש"ס ד"ה כנגד
שלשה שומרי הקף;

מוסף רש"י

פלימו אומרי בזמנו אין
מקדשין אותה. ומה שכתב
לפני חוקו וכו' ד"ה כ"ד
ברכת הריב"ם. ששה
מינות נפסקו ראשון
והחמשה נפסקו שני ושבעה
נפסקו שלישי ומנייה כ"ג.
שבעה רואי פני המלך.
שבעה הם הממון שבעת
שנים פ"ד ומד, ומה ש
המשה המפורסם נכנסו
בסוף מלכות שלשה שומרי
הקף בסוף ספר מלכים
(י"ח).

למחייב עשרים וחדא. דהא אכתי חי הוא ואגבא דחיי מחי: תשוב לא
קפני. דנימא שרין שלשה לחשב אם יעברו את החדש דחושבנא
משום יקדשו ותמוס מתיא אפילו הכי
חושבנא נתי כחמסא במסכת

למחייב עשרים וחדא וכי מיית בהך חדא
לימות דהא כי מחית אנבא דחייא קא מחית
אמר ליה אמר קרא ונקלה אחך לעיניך
אחר שלקה אחך בעינא וליכא: עיבור
החדש בשלשה: הישוב לא קתני קידוש
לא קתני אלא עיבור לא ליקדשא וממילא
לעבר אמר אבי תני קידוש החדש תניא
נמי הכי (ב) קידוש החדש ועיבור השנה בשלשה
דברי רבי מאיר אמר רבא והא עיבור
קתני אלא אמר רבא קידוש ביום עיבור
בשלשה אחר עיבור ליכא קידוש ומני רבי
אלעזר (ב) צדוק הוא דתניא רבי אלעזר
(ב) צדוק אומר (ג) אם לא נראה בזמנו אין
מקדשין אותו ושכבר קידשוהו בשמים רב
נחמן אמר קידוש אחר עיבור בשלשה ביום
עיבור ליכא קידוש ומני פלימו היא דתניא
פלימו (ג) אומר בזמנו אין מקדשין אותו שלא
בזמנו מקדשין אותו רב אשי אמר לעולם
הישוב קתני ומאי עיבור הישוב דעיבור
ואיירי דקבעי למיתני עיבור שנה תנא נמי
עיבור חודש הישוב חודש אין קידוש חודש
לא מני ר' אלעזר היא דתניא (ד) אלעזר
אומר בין בזמנו (ב) בין שלא בזמנו אין
מקדשין אותו שנאמר וקדשתם את שנת
החמישים שנה שנים אתה מקדש ואי אתה
מקדש חדשים: רבן שמעון בן גמליאל
אומר בשלשה כו': תניא כיצד אמר רבן
שמעון בן גמליאל (ב) בשלשה מתחילין
ובחמשה נושאין ונותנין וגומרין בשבעה
אחד אומר לישב ושנים אומרים שלא לישב
במל יודו במיעוטו שנים אומרים לישב
ואחד אומר שלא לישב מוסיפין עליהם עוד
שנים ונושאין ונותנין דברב שנים אומרים
צריכה ושלשה אומרים אינה צריכה במלו
שנים במיעוטן שלשה אומרים צריכה ושנים
אומרים אינה צריכה מוסיפין עליהם עוד
שנים שאין המנין ושבעה פחות משבעה הני
(ג) שלשה חמשה ושבעה כנגד מי פליגי בה
רבי יצחק בר נחמני וחד דעימיה ומנו רבי
שמעון בן פוי ואמרי לה רבי שמעון בן פוי
וחד דעימיה ומנו ר' יצחק בר נחמני חד אמר
כנגד ברכת כהנים וחד אמר (ב) שלשה כנגד
שומרי המלך חמשה מרואי פני המלך שבעה
רואי פני המלך תני רב יוסף הני שלשה
וחמשה ושבעה (ג) שלשה כנגד שומרי הקף
חמשה מרואי פני המלך שבעה רואי פני
המלך לא אביי לרב יוסף עד האידנא מאי
מעמא לא פריש לן מר הכי אמר להו לא
הוה ידענא דצריכותו (ד) מי בעיתו מנאי
מילתא ולא אמרי לכו: ומן נשיא צריך גדי
סימן: ו"ר יאין מעברין את השנה אלא
בזמנו

קפני. דקח מנא טועה מלך גירסא
לחכך מיעבד על ידי שחמה אצל און
נחלף למנא בין גירסת קידוש לגירסת
עיבור: (ב) כיום עיבור. יום עיבור
הוא יום שלשים שממנו נעשה החדש
מעובר כשריזין לעברו: קידוש
כיום עיבור. כגון נחש חקר שעבר
לרץ שלשה לקדש ראש חדש הנה
כיום ל' נחש שעבר: לאחר עיבור.
אם עשו חודש שעבר מלך וקבעו
ר"ה כיום ל' ואחד און אומרינו זו
מקודש מקודש: בזמנו. כיום ל'
דמלכותו כיום ל' הוא דלפן חדש
לכנה (א) פחות מכו"ט יום ומתלה
ומתש"ג פחות: שכבר קידשוהו
בשמים. כ"ד שלמעלה מאתמול:
פלימו אומר בזמנו אין מקדשין אותו.
ש"ס לעשות חוקו לדבר שהרי בזמנו
בא: תשוב דעיבור. לחשב אם
יעברוהו דלילו קידוש סבר מנא דידן
וכר"א כ"ד שמהו דהוי נמי חושב דעיבור
עיבור והתם לא כגי דלח תני עיבור
דלמריה כתי שיקדשו אדר השני לשם
אדר דאי שחקי ממילא לשם ניסן
מיקדע תנא נמי גבי חדש עיבור
החדש וקרייה נמי לחושב עיבור
ואשמעינן דחושב בעינן אצל קידוש
לא בעינן לא למלא ולא לחכר כר"א:
ויובל מקדשין כ"ד לשם יובל: א' אומר
לישב. א' מן השלשה אומר לרץ לישב
ולעין אם לריכה לעבר שנה זו מפני
האביב או התקופות או פירות האילנות
כדלקמן (דף י"א): א' אומריס.
לרץ להשיב כ"ד על כן שאין כאן
ספק דודאי אינה לריכה לעבר: כעל
יחיד כמיעוטו. ולא יסבו החמשה
עוד לעין דבר: א' אומריס
לישב ואחד אומר שלא לישב. הולכין
אחר השנים ויושבין לישא ולימן אם
צריכה לעבר אם לאו ומשא ומתן של
עיבור לרץ חמשה ושבעה מוסיפין

שכבר קידשוהו בשמים. י"מ דכ"ד של מעלה מקדשין אותו
לעולם בשעת המולד ואין נראה דאם כן בזמנו נמי כבר
קדשו בשמים אלא נראה כפירוש הקונטרס כפ"ב דר"ה דכיום שלשים
ממתניס כ"ד של מעלה לכ"ד של מטה שמה יעברו אצל יום שלשים
ואחד שאי אפשר (ב) שאלו קדשו היום

מקדשין אותו בשמים מן השחר והא
דלמך בירושלמי רבא בר זבדא בשם
רב טעמא דר' אלעזר בר' זרובק בשעה
שנ"ד שלמעלה רואין שאין מקדשין
אותה מקדשין הן יש לישבו כפירוש
הקונטרס דהכי פירש בשעה שנ"ד
שלמעלה רואין שאין מקדשין אותו
מלמטה כיום ל' מקדשין אותו הן
מן הנוקב כיום ל"א דלפן כלן ספק
דודאי יקבע היום:

ואיירי דתנא עיבור שנה. פירש
קונטרס דהתם לא כגי
דלח תני עיבור דלמריה כתי שיקדשו
אדר השני לשם אדר דאי שחקי ממילא
בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קידשוהו בשמים
רב אשי אמר לעולם
הישוב לעיבור החדש
קתני ואיירי דכתי מיתא
עיבור שנה תנא נמי
עיבור החדש ואסיקא
הישוב חודש אין מכלל
קידוש חודש ליכא
ותנין חמשה כתיב אלעזר
(תרגומו) [ותניא] בין שיראה
בזמנו בין שלא נראה
בזמנו אין מקדשין אותו
שנאמר וקדשתם את שנת
החמישים שנה. שנים
אתה מקדש ואי אתה
מקדש חדשים וקרייה
דלפני רבי אלעזר לא
אמר אלא מאוריי אבל
מרבנו מקדשין. עיבור
שנה בן רש"י [אומר]
בן מתחילין ובה נושאין
ותנין כו'. רבי מתחילין
בן נושאין ונותנין כו'.
וגומרין בן ירושלמי כו'.
קפ"א שבע לרין מהא
ירב"ח ה' וישק"ח ה'
ג' מתחילין בן יא' ה'
ג' ובהו כמאן שנושאין
ותנין כו'. יא' ה' פני
ד' מיכן שנומין כו'
ר' יהושע בן לוי אמר
מבוא ויקח רב טבחים את
שלשת שומרי הקף מיכן
שמחילין כו'. והמשה
אנשים מרואי פני המלך
מיכן שנושאין ונותנין
במחשה. ושבעה אנשים
רואי פני המלך מיכן
שנומין כו'. (מתחילין
בן). אחד אומר לישב
וב' אומרים שלא לישב
במל היחיד כמיעוטו
כלומר אין צורך לביט
דון לישב שאין שנה זו
צריכה עיבור ב' אומריס
לישב אחד אומר שלא
לישב מוסיפין עליהם
שנים ונושאין ונותנין
כו'. שלשה אומריס
צריכה ושנים אומריס
אינה צריכה מוסיפין
עליהם שנים שאין המנין
פחות משבעה. ואם
עיבורה בשלשה מעוברת.
כלומר אם הכיפוי
מתחלה יושבת ששה
זו צריכה עיבור ועיבורה
מעוברת: ת"ו רבנן אין
מעברין את השנה אלא

רבינו חננאל

כ"ב. ונקלה אחך בעינן
שליקה אחך. כלומר
יהיך ריהה חי: עיבור
החדש בני חירצה אבי
תני קידוש תניא נמי
הכי קידוש החדש בני
ועיבור השנה בני דברי
רבי מאיר (ב) ותרצה רבא
הכי קידוש ביום עיבור
והא ביום שלשים בני
דינין אחר עיבור ליכא
קידוש כרי אלעזר כ"ד
צדוק ותנן אם לא נראה
בזמנו אין מקדשין אותו
שכבר קידשוהו בשמים.
רב אשי אמר לעולם
הישוב לעיבור החדש
קתני ואיירי דכתי מיתא
עיבור שנה תנא נמי
עיבור החדש ואסיקא
הישוב חודש אין מכלל
קידוש חודש ליכא
ותנין חמשה כתיב אלעזר
(תרגומו) [ותניא] בין שיראה
בזמנו בין שלא נראה
בזמנו אין מקדשין אותו
שנאמר וקדשתם את שנת
החמישים שנה. שנים
אתה מקדש ואי אתה
מקדש חדשים וקרייה
דלפני רבי אלעזר לא
אמר אלא מאוריי אבל
מרבנו מקדשין. עיבור
שנה בן רש"י [אומר]
בן מתחילין ובה נושאין
ותנין כו'. רבי מתחילין
בן נושאין ונותנין כו'.
וגומרין בן ירושלמי כו'.
קפ"א שבע לרין מהא
ירב"ח ה' וישק"ח ה'
ג' מתחילין בן יא' ה'
ג' ובהו כמאן שנושאין
ותנין כו'. יא' ה' פני
ד' מיכן שנומין כו'
ר' יהושע בן לוי אמר
מבוא ויקח רב טבחים את
שלשת שומרי הקף מיכן
שמחילין כו'. והמשה
אנשים מרואי פני המלך
מיכן שנושאין ונותנין
במחשה. ושבעה אנשים
רואי פני המלך מיכן
שנומין כו'. (מתחילין
בן). אחד אומר לישב
וב' אומרים שלא לישב
במל היחיד כמיעוטו
כלומר אין צורך לביט
דון לישב שאין שנה זו
צריכה עיבור ב' אומריס
לישב אחד אומר שלא
לישב מוסיפין עליהם
שנים ונושאין ונותנין
כו'. שלשה אומריס
צריכה ושנים אומריס
אינה צריכה מוסיפין
עליהם שנים שאין המנין
פחות משבעה. ואם
עיבורה בשלשה מעוברת.
כלומר אם הכיפוי
מתחלה יושבת ששה
זו צריכה עיבור ועיבורה
מעוברת: ת"ו רבנן אין
מעברין את השנה אלא

אחד אומר ה' וכתוב אחד אומר שבעה
במיעוטן ועומדין והולכין להם: שנים אומריס אינה לריכה ושלשה אומריס לריכה. הולכין אחר הרוב ומוסיפין עוד שנים להשלמת המנין ומעברין: כנגד ברכת כהנים. כפסוק ראשון ג' מידות והשני ה' והשלישי ו' מידות: (א) שלשה כנגד שומרי הקף כו'. גלות נבחרתין והתם נמי משכחתא חמשה מרואי פני המלך ונצחאשורוש (אסתר ב) אשכחן שבעה שרי פרס ומדי ועיבור שנה מעטסיס מלכות שמים הוא לישב סדר השנים על מכוון: בזמנו

(א) נראה דהתם כלן ר' יוסף
רבא אלא עיבור קתני